 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	DOKÜMAN KODU:	MC.PR.03
	YAYIN TARİHİ:	TEMMUZ 2017
	REVİZYON NO:	00
	REVİZYON TARİHİ:	00
	SAYFA NO:	1 / 5
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ		

1. AMAÇ: Erciyes Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezimizde tehlikeli ve kimyasal maddelerin kullanılması, kontrolü, depolanması, taşınması, atıklarının uzaklaştırılması, taşınırken dökülmesi, saçılması veya temas halinde yapılması gerekenlerin planlanması ve eğitim standartlarının belirlemesidir. Tehlikeli ve kimyasal madde kazalarını önleyerek, çalışanlara, insan sağlığına ve çevreye verebileceği zararları engellemektir.

2. KAPSAM: Bu prosedür tehlikeli maddelerin bulunduğu Tüm Birimleri kapsar.

3. KISALTMALAR:

4. TANIMLAR:

Tehlikeli Madde: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, hassaslaştırıcı, kanserojen, mutajen, üreme sistemine toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden en az birine sahip maddeler ve müstahzarları.

Patlayıcı Madde: Hararet veya şok tesiri ile kimyasal değişikliğe uğrayan, yüksek derecede ısı, çok hacimde gaz meydana getiren, katı, sıvı veya gaz halindeki kimyasal maddelerdir.

Oksidan Madde: Oksitleyici madde, özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan maddelerdir.

Yanıcı Madde: Kolay alev alabilen maddeler, hava ile temasında alevlenebilen, ateş kaynağı ile kısa süreli temasta hemen yanabilen, çok düşük parlama noktasına sahip olan veya su ile temasında çok kolay alevlenir gaz yayan maddeler ve müstahzarlardır.

Parlayıcı Madde: Ani kimyasal değişime giren reaktif stabil olmayan maddelerdir.

Toksik Madde / Çok Toksik Madde: Hücrelere ve yaşayan dokulara kimyasal, biyokimyasal ya da radyoaktif nitelikte zararlar veren her türlü maddelerdir.

Zararlı Madde: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında veya deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olabilen maddelerdir.

Tahriş Edici Madde: Mukoza veya cilt ile direkt olarak ani, uzun süreli veya tekrarlanan temasında deride hasar oluşturabilen, aşındırıcı olarak sınıflandırılmayan maddelerdir.

Korozyif Madde: Dokuda görünür veya geri dönüşümü olmayan hasar oluşturabilen maddelerdir.

Ekotoksik Madde: Çevrenin bir veya daha fazla kesimi üzerinde ani veya gecikmeli zararlı etkiler gösteren veya gösterme riski taşıyan madde ve preparatlardır.

5. SORUMLULAR: Tehlikeli Madde Kullanan Birim Çalışanları, Acil Durum ve Afet Yönetim Çalışanları, Tesis Güvenliği Kurulu.

6. FAALİYET AKIŞI:

6.1. Tehlikeli Maddelerin Depolanması ve Taşınması:

6.1.1. Tehlikeli maddelerin kuruma kabulü "Muayene Kabul Yönetmeliği"ne uygun olarak yapılır.

6.1.2. Ürünü teslim alan ilgili kişilerce "Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelikte" belirtilen etiketleme ilkelerine uygun etiketlenmiş olmasına dikkat edilir.

6.1.3. Tehlikeli maddeler hastaneye gelen yük arabalarından depoya taşınırken mümkünse hasta ve çalışanların bulunmadığı alanlar kullanılır.

6.1.4. Tehlikeli maddelerin bulunduğu tüm birimlerde depo yerleşim planı mevcuttur.

6.1.5. Kimyasal maddenin bulunduğu depolar kilitli bulundurulur. Depolara yetkili olmayan kişiler giremez. Kimyasal maddeler karanlık, nemsiz, serin ve iyi havalandırılan yerlerde saklanır. Güneş ışığı ve nemli ortamlarda kimyasalların bozulmaları ve tehlike oluşturan etkileşimlere sebep olmaları nedeni ile depolardaki neme dikkat edilir. Bu nedenle depolardaki kimyasal maddeler orjinal ambalajlarında saklanır.

HAZIRLAYAN: BAŞMÜDÜR	KONTROL EDEN: KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN: BAŞHEKİM
---------------------------------------	---	--------------------------------------

 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	DOKÜMAN KODU:	MC.PR.03
	YAYIN TARİHİ:	TEMMUZ 2017
	REVİZYON NO:	00
	REVİZYON TARİHİ:	00
	SAYFA NO:	2 / 5
TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ		

6.1.6. Bütün kimyasal maddelerin üzerinde üretim tarihi ve son kullanma tarihi bulunur ve son kullanma tarihi yakın olan önce kullanılacak şekilde depolanır.

6.1.7. Depolarda bulunan kimyasalların tehlikeli madde envanter listesindeki sınıflandırmaya uygun etiketlenmesine özen gösterilir. Depo ve dolaplar, içinde bulunan maddelerin oluşturduğu tehlikeye göre etiketlenir. Kimyasal maddeler anlaşılacak şekilde açıkça, net okunur şekilde Türkçe olarak etiketlenir ve etiketlerin kolay çıkmayacak şekilde yapıştırılması sağlanır.

6.1.8. Yapılan solüsyonlar uygun tehlike işaretlerini ve adını üzerinde bulundurur. Örneğin, kolay alev alan sıvılar gibi. Depodan dışarıya doğru kimyasal madde akışı olmamalıdır.

6.1.9. Depoların kış aylarındaki ısıtmaları ölçülü olarak yapılır. Depo ısısı 15 - 25⁰ C arasında olmalıdır. Zararlı kimyasal malzeme ve ürünlerin konulduğu depolar, depolanan maddenin oluşturabileceği zararlar göz önüne alınarak; gerekli ısı, izolasyon, yıldırımdan korunma, havalandırma, alarm, yangın söndürme gibi sistemler ile donatılır.

6.1.10. Depolarda bulunan raflar ısıya dayanıklıdır. Raflar düşme tehlikesine karşı zemine ve duvara sabitlenir. Eğer bir kimyasal madde alfabetik sırada depolanmamışsa maddenin nerede saklandığına ilişkin bir açıklama bulunur. Raflarda aynı türdeki kimyasal maddelerin açılmamış şişesi varsa şişeler birbiri arkasına konur. Mümkünse baş yüksekliğinin üstündeki raflardan kaçınılır.

6.1.11. Tüm büyük şişeler, tüm güçlü asit ve alkali şişeleri zemine yakın seviyede ve etrafı tutamklı raflara yerleştirilir.

6.1.12. Farklı gruplar (asitler ve bazlar) bir arada saklanmaz ve ayrı raflara yerleştirilmelidir. Tutuşabilir, yanıcı ve parlayıcı maddeler raf vb. yerlerde saklanır. Elektrik prizlerinden, ısı kaynaklarından ve güneş ışığından uzak depolanır. Kullanılacak kimyasal madde tehlikeli olduğu durumlarda satın alınan maddenin miktarı kullanılma süresine uygun olmalıdır (çoğu zaman yıllık alımlarda, minimum stokun bir yıllık kullanıma uygun olması gibi). Depolama olanaklarının sınırlı olduğu yerlerde sık sık alım yapılmaz.

6.1.13. Depo alanlarında dökülme ve saçılmalarda kullanılacak temizleme kiti ve dökülme sonrasında müdahale edecek görevliler için özel kıyafetler bulundurulur (Nükleer - Biyolojik - Kimyasal).

6.1.14. Zehirli maddelerin depolanması ve taşınması sırasında mutlaka eldiven kullanılmalı, sonrasında eller yıkanmalıdır.

6.1.15. Tehlikeli maddelerin taşınması sırasında, sızdırma, dökülme, saçılma olmamasına dikkat edilir.

6.1.16. Taşıma görevlisi kimyasalın riskleri hakkında bilgilendirilmelidir.

6.1.17. Taşıma görevlisi kimyasalın risklerine göre kişisel koruyucu ekipman giymelidir.

6.1.18. Kimyasallar taşınırken aşırı yüklemekten kaçınılmalıdır.

6.1.19. Farklı gruplar bir arada taşınmamalıdır. Kimyasallar; organik, inorganik, oksitleyici, indirgeyici, asit, baz ve parlayıcılar olarak ayrı ayrı taşınmalıdır.

6.1.20. Kimyasal madde içeren şişeler hiçbir şekilde boyun kısımlarından tutularak taşınmamalıdır.

6.1.21. Radyoaktif maddelerin kullanıldığı alanlar radyoaktif geçirmez yalıtımla ayrılır burada çalışanların iki aylık periyodlarla "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu" tarafından dozimetre kontrolleri yaptırılır. Yanıcı maddelerin bulunduğu yere ateşle yaklaşılmaz. Saklama koşullarına uygun olarak depolanır ağız kapaklı kaplar ile transferi sağlanır.

6.2. Tehlikeli Maddelerin Kullanılması:

Hastanede kullanılan tüm tehlikeli maddelerin (kimyasallar, kemoterapi ajanları, radyoaktif zararlı gaz ve buhar vb.) isimleri, bu maddelerin firma isimleri, kullanıldıkları yer ve depolandıkları yer "Tehlikeli Madde Envanteri" üzerinde tanımlanır.

6.3. Tehlikeli Maddelerin Dökülmesi / Saçılması Durumunda Yapılacaklar:

6.3.1. Tehlikeli madde saçılması halinde öncelikle "Ürün Güvenlik Bilgi Formunda" belirtildiği gibi hareket edilir.

HAZIRLAYAN: BAŞMÜDÜR	KONTROL EDEN: KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN: BAŞHEKİM
---------------------------------------	---	--------------------------------------

	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	DOKÜMAN KODU:	MC.PR.03
		YAYIN TARİHİ:	TEMMUZ 2017
	TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	REVİZYON NO:	00
		REVİZYON TARİHİ:	00
		SAYFA NO:	3 / 5

6.3.2. Kişisel koruyucu malzemeler, göz yıkama ve acil dökülme seti, tehlikeli maddelerin kullanıldığı ve depolandığı alanlarda bulundurulmalıdır.

6.3.3. Olay yerinde kalan kişi tarafından başka kişilerin zarar görmemesi için gerekli önlemler alınır, gerekirse odaya giriş kısıtlanır.

6.3.4. Dökülmenin olduğu bölümün kapıları kapatılarak ve uyarı yazısı asılarak dökülme bölgesi izole edilmelidir.

6.3.5. Dökülen maddeyi solumaktan kaçınılır. Mümkünse ortam havalandırılır.

6.3.6. Dökülen kimyasalın yayıldığı bölge sınırlandırılmalıdır.

6.3.7. Çalışma alanındaki çalışan uyarılmalı, dökülen madde yanıcı ise bütün alev kaynakları söndürülür, odadaki gaz kesilir, kıvılcım çıkarabilecek elektrikli aletler kapatılır.

6.3.8. Dökülen madde temizlenmeye başlanmadan önce mutlaka lastik eldiven ve lastik bot giyilmeli, gözlük takılmalıdır.

6.3.9. Dökülen malzemeyle kontamine olmuş faraş, absorban, atık kovası, süpürge gibi malzemeler uygun atık kutusuna atılmalıdır.

6.3.10. Temizlik görevlisine dökülen malzemenin ne olduğu net bir şekilde ifade edilir. Gerekli önlemler alınarak temizlik yapılması sağlanır.

6.4. Tehlikeli Maddelere Maruz Kalınması Durumunda:

- ✓ Çalışma alanındaki çalışanlar uyarılmalıdır.
- ✓ Etkilenmiş vücut bölgeleri 15 - 20 dakika yıkanmalıdır.
- ✓ Kontamine giysileri hemen çıkarınız ve sızdırmaz poşete koyarak ağızınızı sıkıca kapatınız.
- ✓ Etkilenmiş vücut bölgelerini 15 - 20 dakika yıkayın.
- ✓ Temizlik sorumlusuna haber verilmeli, gerekirse hekime başvurulmalıdır.
- ✓ Dökülme veya maruziyet sonrası birim sorumlusu tarafından "İş Kazası - Olay Bildirim Formu" doldurularak "Tesis Güvenliği Kuruluna" iletilir. Gerekli araştırma yapılarak düzeltici ve önleyici faaliyetler kalite birimi tarafından yapılır.

6.4.1. Göze Kimyasal Madde Sıçraması Durumunda:

- ✓ Tahriş olmamış göz korunmalı, kimyasal maddeye maruz kalmış göz su ya da SF ile en az 15 - 20 dakika yıkanmalıdır.
- ✓ Yıkamanın etkinliği açısından varsa kontakt lensler hemen çıkarılmalıdır.
- ✓ Yıkama esnasında kimyasalın diğer göze bulaşması engellenmelidir.
- ✓ Steril veya temiz bir yara bezi ile kapatılmalıdır.
- ✓ Mutlaka kurum hekimine başvurulmalıdır.

6.4.2. Kimyasal Yutulması Durumunda:

- ✓ Ağızınızı hemen çalkalayın. Takma diş varsa çıkarın.
- ✓ Kusmayacak kadar, yavaş yavaş su ya da süt için.
- ✓ Kimyasal madde yutan kişiyi asla kusturmayın. Yutulurken boğazı ve yemek borusunu yakan bir madde (kostik soda gibi), kusturulmaya çalışılırken tekrar yanıklara neden olacaktır.
- ✓ Kusan kişiyi, akciğerlere kusmuğun kaçmaması için baş aşağı tutun.
- ✓ Bilinci yerinde olmayan kişiyi başı veya tüm vücudu mutlaka sol tarafa döndürün.
- ✓ Kurum hekimine başvurun.

6.4.3. Zehirli Madde Solunması Durumunda:

- ✓ Hastayı zehirli ortamdan uzaklaştırın ve temiz havaya ya da havalandırması iyi bir ortama çıkarın.
- ✓ Nefes durması durumunda (göğüs kafesi hareket etmiyor ve cilt rengi değişiyorsa) ağızdan ağıza ya da ağızdan buruna suni solunum yaptırın.
- ✓ Acilen kazazedenin tıbbi destek alması için kurum hekimini ve Acil Servisi arayın.

HAZIRLAYAN: BAŞMÜDÜR	KONTROL EDEN: KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN: BAŞHEKİM
-------------------------	---	------------------------

	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	DOKÜMAN KODU:	MC.PR.03
		YAYIN TARİHİ:	TEMMUZ 2017
	TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	REVİZYON NO:	00
		REVİZYON TARİHİ:	00
		SAYFA NO:	4 / 5

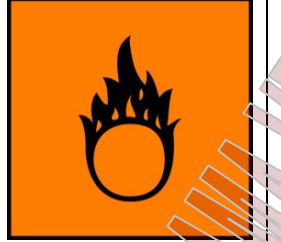

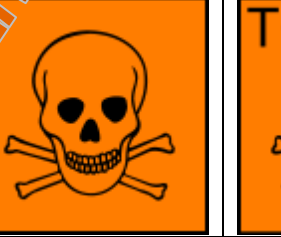

6.4.4. Tehlikeli Maddenin Cilde Nüfuz Etmesi Durumunda;

- ✓ Temas edilen bölge 10-20 dakika bol su ile yıkanmalıdır.
- ✓ Eldiven ve kıyafetler su ile yıkandıktan sonra çıkarılmalıdır.

6.5. Tehlikeli Madde Atıklarının İmhası:

6.1.5. Tehlikeli maddelerin atıkları "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yönetmeliklerine" göre yapılır.

6.6. Tehlikeli Madde Sembolleri

Patlama	Yüksek Derece Yanabilir	Oksitleyici Etken	Aşırı Derece Yanabilir (F+)	Çevre için tehlikeli (N)
				
Zarar veren kimyasal madde (C)	Zararlı (Xn)	Tahriş edici madde (Xi)	Toksik (T)	Çok toksik (T+)
				

6.7. Kullanılan Tehlikeli Madde Envanteri:

6.7.1. Kullanılan tehlikeli maddelerin envanteri oluşturulmuştur ve bu envanter depoda ve kullanım alanlarında bulundurulmaktadır.

6.7.2. Envanterde tehlikeli maddenin:

- ✓ İsmi, markası, etken maddesi, tipi (toz, kristal vb), kullanım şekli ve miadı
- ✓ Sakla koşulları
- ✓ Etkileşime girdiği maddeler
- ✓ Temas halinde yapılacaklar
- ✓ Kullanıldığı ve depolandığı yerleri
- ✓ Taşıma şekli
- ✓ İmha yöntemleri
- ✓ Tehlikeli madde sınıfını gösteren sembolleri kapsmalıdır.

6.8. Tehlikeli Madde Kullanıcılarının Eğitimi:

6.8.1. Çalışanlar iş başı eğitiminde tehlikeli madde yönetimi hakkında genel olarak bilgilendirilirler.

HAZIRLAYAN: BAŞMÜDÜR	KONTROL EDEN: KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN: BAŞHEKİM
-------------------------	---	------------------------

 ERCİYES ÜNİVERSİTESİ HASTANELERİ 1975	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	DOKÜMAN KODU:	MC.PR.03
		YAYIN TARİHİ:	TEMMUZ 2017
	TEHLİKELİ MADDELERİN YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ	REVİZYON NO:	00
		REVİZYON TARİHİ:	00
		SAYFA NO:	5 / 5

6.8.2. Tehlikeli madde ile çalışan ya da çalıştığı birimde tehlikeli madde bulunan çalışanlara tehlikeli maddelerle ilgili olarak aşağıda belirtilen konularda Birim Sorumlusu tarafından eğitim verilir.

- ✓ Kimyasal maddenin adı
- ✓ Tehlikeli madde sınıfını gösteren simgeler
- ✓ Tehlikeli maddelerin kullanımı
- ✓ Tehlikeli maddelerin taşınması
- ✓ Tehlikeli maddelerin depolanması
- ✓ Tehlikeli maddelerin uzaklaştırılması
- ✓ Tehlikeli maddelerin dökülme anında yapılacak işlemler

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR:

- 7.1. Tehlikeli Madde Envanter Listesi
- 7.2. Tehlikeli Madde Sembolleri
- 7.3. Ürün Güvenlik Bilgi Formu
- 7.4. İş Kazası - Olay Bildirim Formu
- 7.5. Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği
- 7.6. Sağlıkta Kalite Standartları
- 7.7. Sağlık Hizmeti Kalitesinin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik
- 7.8. Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

HAZIRLAYAN: BAŞMÜDÜR	KONTROL EDEN: KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ	ONAYLAYAN: BAŞHEKİM
---------------------------------	---	--------------------------------